

Nr. 76 din 03.03.2020

D-lui Zsolt MOLNAR
Adjunct al Avocatului Poporului

Răspuns la adresa nr. 19249/2019, înregistrată la
Facultatea de Silvicultură şi exploatare forestiere
cu nr. 65/1/ 07.02.2020

Stimate domnule Zsolt Molnar,

Este lăudabil interesul instituţiei Avocatul Poporului în privinţa apărării dreptului constituţional al cetăţenilor României la un mediu sănătos şi vă susţinem în acest demers. Vă mulţumim ca atare pentru implicarea facultăţii noastre - cea mai veche instituţie de învăţământ superior silvic din România - în acest efort. În acest sens, vom prezenta mai jos detaliat opiniile noastre la cele semnalate de Dvs. Am vrea însă să atragem încă de la început atenţia asupra faptului că **una dintre cauzele principale ale unor nereguli** pe linie de silvicultură este legată de **respectarea dreptului la proprietate**, care conform Constituţiei României este garantată şi ocrotită, în ce priveşte suprafeţele aflate în proprietate privată din fondul forestier naţional. Astfel, cu toate că, atât Codul Silvic, cât şi Legea Ariilor Protejate **obligă statul să asigure mecanisme financiare de compensare** a proprietarilor de drept cărora le sunt impuse restricţii pe linie de mediu, **aceste mecanisme nu au funcţionat niciodată în mod adecvat** (cel mai adesea fiind complet inaplicabile). Considerăm că acest aspect reprezintă una din cauzele cele mai importante ale provocărilor cu care se confruntă aplicarea regimului silvic şi cel al ariilor protejate din România. Lipsa acestor mecanisme a generat reducerea nivelului de respectare a regimului silvic, generând totodată un fenomen de înstrăinare a proprietăţilor de către membrii comunităţilor locale care nu au mai reuşit să suporte eforturile de conservare pe care statul român şi le-a asumat şi le-a impus acestor comunităţi.

Referitor la paragraful "Instituția Avocatul Poporului a luat cunoștință din raportul intitulat „în spatele scenei: Cum ascund depozitele de bușteni distrugerea pădurilor seculare ale Europei” din 17 iulie 2018, întocmit de către organizația non-profit Environmental Investigation Agency (EIA) cu sediul în Washington D.C., S.U.A., precum și din mai surse mass-media despre faptul că „pădurile din România au avut de suferit peste un deceniu de administrare defectuoasă și neglijență pentru a alimenta cererea externă pentru lemn ieftin.”

Nu avem cunoștință despre conținutul raportului la care faceți referire sau la sursele media pe care le-ați menționat. Considerăm însă că **astfel de acuzații ar trebui probate** cu studii științifice și dovezi, obținute de la organele abilitate. Considerăm că în România există instituții suficiente de specialitate în domeniul investigațiilor, în special din punct de vedere al respectării legilor țării, care pot oferi astfel de informații și nu **o organizație care nu cunoaște nici pe departe** (având în vedere limbajul utilizat și confuziile repetate de genul celor care sunt semnalate în acest text) **silvicultura din România**. Însăși termenul păduri seculare este interpretabil. Având în vedere că în țara noastră, prin prevederile legale, **majoritatea pădurilor sunt conduse până la vârste de peste 100 de ani** (în întreg fondul forestier, indiferent de forma de proprietate), la momentul exploatării acestea sunt seculare. Comparativ cu alte țări din vestul Europei sau America, unde se exploatează la vârste mai mici, pentru un necunoscător poate însemna că România distruge pădurile seculare ale Europei, păduri care ar fi de neînlocuit. Întrucât astfel de păduri sunt păduri gospodărite activ și în conformitate cu prevederile principiului continuității (i.e. se produce un mozaic de păduri de vârste diverse astfel încât în timp există permanent fiecare stadiu de dezvoltare al pădurii, inclusiv cel de pădure seculară), ele sunt înlocuite mereu de altele care ating vârsta exploatabilității (și astfel asigură nu doar în permanență prezența unor păduri seculare dar și o continuitate a unei resurse vitale pentru economia românească). În ceea ce privește sintagma „ale Europei”, considerăm că **dacă se doresc astfel de păduri în Europa, ele pot fi obținute și în alte țări europene, nu doar în România**, dacă statele respective ar accepta să aplice același mod de gestionare ca și cel aplicat în România. Altfel, este doar **un tratament inegal și o lipsă de echitate** la nivel european. Conservarea biodiversității la scara întregii Europe nu poate și nu trebuie să fie realizată doar prin eforturile României ci printr-un efort comun al tuturor statelor. Prin respectarea principiului continuității menționat mai

sus și prin impunerea unor vârste înaintate de exploatabilitate (prin care pădurile ajung în mod obligatoriu seculare înainte să fie exploatate), România are și va avea în continuare astfel de păduri, prin gestionarea durabilă în conformitate cu prevederile legale actuale.

Referitor la paragraful *"Potrivit studiilor științifice efectuate, în anul 2005 România deținea două treimi din pădurile virgine încă existente în Europa, totalizând aproximativ 300.000 de hectare. Cercetătorii au estimat pentru anul 2018 un total de aproximativ 100.000 hectare, cu 200.000 de hectare mai puțin față de anul 2005."*

Dorim să menționăm că în conformitate cu „Ghidul pentru selectarea și evaluarea ecologică a pădurilor virgine din România” (Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, București, 2002), elaborat în cadrul proiectului "Inventarierea și strategia gestionării durabile și protejării pădurilor virgine din România - proiectul Pin-Matra/2001/018", elaborat de Societatea Regală Olandeză de Conservare a Naturii în cooperare cu Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (actualmente INCDS "Marin Drăcea"), **cifra de 300.000 ha este aproximativă** și se referă la „suprafața pădurilor **potențial** virgine și cvasivirgine”. Mai mult, ea derivă dintr-un **„inventar preliminar** al pădurilor virgine și cvasivirgine din România efectuat în anul 2001 prin **extragerea din bazele de date** amenajistice a unităților amenajistice care îndeplinesc simultan criteriile de selecție cerute”. În Rezumatul final al proiectului **sunt menționate 220.000 ha**, într-un articol (publicat de autorii proiectului într-o revistă de circulație internațională) **doar 218.000 ha**, iar din analiza datelor geografice vectoriale (GIS) rezultate din proiectul mai sus menționat și disponibile la un moment dat (pentru o perioadă scurtă de timp) pe pagina de internet a autorității centrale care răspunde de mediu, rezultă o suprafață **de doar 211.000 ha**. Așadar cifra de 300.000 ha **nu a fost validată de niciun studiu științific**, nici chiar de studiul în cauză.

Nu în ultimul rând trebuie subliniat faptul că **studiul în sine** (cu datele culese de pe teren) **nu a fost făcut public**. Datele vectoriale referitoare la suprafețe și locațiile acestora au fost puse la dispoziția celor interesați - pentru a putea fi utilizate în identificarea unor păduri virgine și cvasi-virgine - **doar în anul 2016**, mult după emiterea ordinului ministrului nr. 3397 din 2012 privind stabilirea criteriilor și indicatorilor de identificare a pădurilor virgine și cvasivirgine în

România și mult după finalizarea studiului (**la 11 ani**). Mai mult decât atât, în prezent acestea **nu mai sunt disponibile** pe pagina de internet a autorității de mediu. Ca atare, orice intervenții în astfel de păduri până la data emiterii ordinului în cauză, **nu pot fi imputate proprietarilor sau administratorilor de păduri** și nici chiar instituțiilor cu rol de reglementare și control în silvicultură. Dorim de asemenea să subliniem că în numeroase situații suprafețele de pădure incluse în stratul vectorial de care facem vorbire nu îndeplineau criteriile legale pentru încadrarea în păduri virgine sau cvasi-virgine (i.e. fie nu îndeplineau criteriul de naturalitate fiind fie arborete tinere, unele chiar artificiale sau parcurse sistematic cu lucrări silvice, fie suprafețe ce au alte categorii de folosință). Ca atare, însăși textul legal (OM 3397/2012, art 3. alin. 2) prevede că „Pădurile care fac obiectul studiului "Inventarierea și strategia gestionării durabile și protejării pădurilor virgine din România - proiectul Pin-Matra/2001/018", elaborat de Societatea Regală Olandeză de Conservare a Naturii în cooperare cu Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, incluse în planurile decenale de recoltare a produselor principale, **vor putea fi parcurse cu lucrările prevăzute prin amenajamentul silvic**, numai în baza avizului inspectoratului teritorial de regim silvic și vânătoare competent teritorial, care atestă faptul că **arboretele nu îndeplinesc criteriile și indicatorii** aprobați prin prezentul ordin”. Așadar **nici măcar cifra de 211.000 ha nu a fost validată** după elaborarea studiului și ca atare nu a fost asumată de niciuna din instituțiile statului. Mai mult decât atât, faptul că în acest studiu nu au fost incluse o serie întreagă de păduri valoroase virgine și cvasivirgine care astăzi (cu sprijinul unor specialiști, administratori de păduri și a unor organizații de mediu) sunt incluse în Catalogul Național și chiar în patrimoniul UNESCO, arată că **la data elaborării nu s-a putut realiza o analiză exhaustivă**.

Având în vedere toate cele expuse mai sus, ne exprimăm rezerva față de orice comparație a rezultatelor acestui proiect cu suprafețele actuale de păduri care îndeplinesc criteriile pentru încadrarea în categoria celor virgine (conform OM 3397 din 2012 privind stabilirea criteriilor și indicatorilor de identificare a pădurilor virgine și cvasivirgine în România). Ca atare, luând în considerare și celelalte neajunsuri semnalate anterior, **considerăm interpretările făcute de anumite organizații de mediu ca fiind nefondate și chiar tendențioase**. Astfel de interpretări **nu au acoperire solidă din punct de vedere științific** și ca atare nu ar trebui utilizate în luarea unor decizii.

Referitor la paragraful "*Carpații României cuprindeau cea mai mare parte din pădurile primare din Europa, adăpostind cele mai mari populații de urși, lupi și râși de pe continent. Estimările efectuate recent indică faptul că două treimi din aceste păduri au fost defrișate în ultimul deceniu.*"

Menționăm că **România are și în prezent cele mai mari populații de carnivore mari din Europa**, care acoperă întreg arealul Carpatic și care **nu sunt dependente de pădurile virgine**, fapt dovedit nu doar de studii științifice, ca de exemplu cel publicat în reputata revista Science - <https://science.sciencemag.org/content/346/6216/1517>, ci cu prisosință de **prezența carnivorelor mari în zone gospodărite intensiv** (atât păduri, cât și terenuri agricole), inclusiv în zonele limitrofe localităților. „Estimările efectuate recent” asupra acestor păduri virgine, la care se face referire, **nu au nicio bază științifică**, așa cum deja am subliniat mai sus. Mai mult decât atât, studii recente elaborate în cadrul facultății noastre au arătat că modul de gestionare a pădurilor în conformitate cu normele tehnice silvice sunt benefice și asigură una din cele mai ridicate conectivități ale habitatelor forestiere, nu doar în zonele de munte ale Carpaților Românești ci și în cele limitrofe lor. Aceasta explică și densitatea și conectivitatea ridicată a populațiilor de animale, inclusiv a celor aparținând unor specii emblematice cum sunt carnivorele și nu prezența unor insule de păduri virgine și cvasivirgine cum se sugerează în mod eronat de către unele persoane și entități. O dovadă clară este **prezența celor mai mari densități ale acestor specii în zone** ale țării (Covasna, Harghita, Brașov) **unde suprafața pădurilor virgine și cvasivirgine este foarte redusă.**

Nu în ultimul rând dorim să subliniem că termenul „defrișare” utilizat înseamnă de fapt îndepărtarea permanentă a pădurii (i.e. schimbarea categoriei de folosință a terenului) ceea ce **nu corespunde realității** în cazul pădurilor exploatate conform regimului silvic (care urmărește, chiar și în cazul unor perturbări naturale sau tăieri ilegale, ca administratorul de pădure să asigure regenerarea pădurii în cel mai scurt timp și cu utilizarea speciilor caracteristice tipului natural de pădure, deci refacerea unei păduri cât mai naturale).

Referitor la paragraful "*În urma investigației întreprinse de EIA s-a constatat că furnizori de material lemnos au transportat peste 35.000 m³ de lemn*"

provenit din două parcuri naționale începând din ianuarie 2017 până în iunie 2018."

Menționăm că în România, conform legislației în vigoare, parcurile naționale au o zonare internă care legiferează clar managementul diferențiat și asigură protecția integrală a zonelor considerate de o deosebită importanță științifică (i.e. *zone de protecție integrală și zone de protecție strictă*). În zonele cu funcție tampon numite sugestiv *zone de dezvoltare durabilă și zone de management durabil* **sunt permise** lucrări silvice printre care și **recoltarea de lemn**, în conformitate cu planul de management și cu respectarea restricțiilor impuse de legislația în vigoare. Ca atare, este firesc și normal ca un anumit volum de masă lemnoasă să fie exploatat (conform legii) și transportat spre depozite sau procesatori. Trebuie menționat faptul că, în România, aceste zone **sunt special delimitate** pentru a asigura o dezvoltare durabilă a comunităților locale dar în același timp și pentru a realiza o tranziție treptată (în ceea ce privește intensitatea activităților antropice) către zonele de protecție strictă. Referitor la volumele exploatate în aceste zone, **rezultate mult mai precise pot fi obținute de la administratori sau instituții de control** (și chiar administrații de arii protejate care avizează aceste tăieri). Ca atare, afirmațiile EIA **sunt fie doar eronate** (facând comparație cu anumite situații din S.U.A. unde se aplică alte metode de management în parcurile naționale) **fie tendențioase** insinuând că volumele ar fi fost exploatate ilegal, **fără să ofere nicio dovadă** în acest sens.

Referitor la paragraful "EIA evidențiază faptul că, există numeroase depozite care servesc drept „mașini de spălat”, întrucât aprovizionarea se face fără înregistrarea de informații privind locul și modul de recoltare a lemnului. Astfel, s-ar permite intrarea de bușteni tăiați ilegal pe piața națională a lemnului, numărul autorizației de exploatare nefiind trecut pe avizele referitoare la lemnul provenit din depozite."

Nu dorim să comentăm afirmațiile EIA referitor la depozite „mașini de spălat” întrucât nu deținem astfel de informații. Considerăm că dacă există dovezi în acest sens, ele trebuie (în concordanță cu prevederile legale) predate organelor de cercetare penală. **Considerăm** însă **superficială** justificarea oferită, din cele prezentate **neconfirmându-se** nicio încălcare a cadrului legislativ național sau European. Conform prevederilor Regulamentului (UE) 995 /2010 (EUTR), calitatea

de "operator" pentru agenții economici care plasează lemn ce provine din pădurile din România (i) începe o dată cu semnarea procesului verbal de predare-primire a parchetului (i.e. zonei de exploatare) și (ii) se încheie după emiterea avizelor de însoțire primare pentru materialele lemnoase și după caz, o dată cu recepționarea și înregistrarea materialelor lemnoase în depozitele proprii sau cele ale comercianților cărora le-a fost vandută¹. Așadar în situația expusă „intrarea de bușteni pe piața națională” se realizează odată cu intrarea transportului de lemn în depozit. Specialiștii EIA aveau la dispoziție aplicația pentru mobil „inspectorul pădurii” precum și geoportalul disponibil online la <http://www.inspectorulpadurii.ro/> prin care puteau să verifice cu ușurință legalitatea transportului în baza avizelor primare (avize primare care conțin toate elementele de trasabilitate invocate). Așadar, având în vedere că niciunul din transporturile care au intrat în depozit nu a fost semnalat ca fiind recoltat în mod ilegal, credem **că problema ridicată nu are legatură cu respectarea cadrului legal național și nici a celui European**. Dorim să subliniem faptul că la ieșirea din depozit calitatea agentului economic se schimbă din „operator” în „comerciant”. Pentru **comercianți**, obligațiile EUTR sunt doar de **a menține informații de bază** despre furnizorul și cumpărătorul său.

Considerăm că pentru combaterea eficientă a recoltării ilegale a lemnului, sistemele electronice de urmărire a trasabilității lemnului ar trebui să se concentreze în România pe monitorizarea și controlul materialelor lemnoase **la prima plasare pe piață**, în acord cu **cerințele EUTR**. Impunerea unor obligații suplimentare pentru comercianți (așa cum sunt definiți de EUTR) înseamnă instituirea unor sarcini administrative **inutile care nu au legătura cu o combatere eficientă** a recoltării ilegale a lemnului. („*Numeroase produse din lemn trec prin diverse procese înainte și după ce sunt introduse pentru prima dată pe piața internă. Pentru a evita impunerea unei sarcini administrative inutile, numai operatorii care introduc pentru prima dată pe piața internă lemn și produse din lemn ar trebui să se supună sistemului „due diligence”, în timp ce un comerciant din lanțul de aprovizionare ar trebui să fie supus cerinței de a furniza informații de bază despre furnizorul și cumpărătorul său, pentru a permite trasabilitatea lemnului și a produselor din lemn*” - paragraf 15, EUTR)

---

¹<https://lemncontrolat.ro/wp-content/uploads/2018/07/Ghid-EUTR-D2.0-RO-2018.pdf>

Nu în ultimul rând, dacă într-un depozit intră material lemnos provenit din mai multe locații de exploatare, acesta este ulterior sortat în funcție de calitate și necesități și nu în funcție de zona de proveniență. Mai mult decât atât, într-un depozit poate ajunge material lemnos și din alte depozite. Ca atare, menționarea numărului de autorizație de exploatare pe avizul de plecare din depozit pentru un transport care include material lemnos din mai multe parchete și/sau depozite, este nu doar inutilă dar și imposibilă.

Referitor la paragraful *"EIA a analizat timp de 18 luni datele de pe site-ul Inspectorul Pădurii. În urma analizei efectuate de organizația americană au fost identificate peste 50 de zone de exploatare forestieră din două parcuri naționale din nordul României: Parcul Național Munții Rodnei și Parcul Național Munții Călimani. EIA estimează că începând cu anul 2017, cel puțin 35.000 m³ de lemn au fost tăiați din aceste două parcuri naționale și au fost transportați la depozite intermediare care furnizează lemn către depozite mai mari."*

Conform celor menționate mai sus, **în conformitate cu legislația națională** (și chiar cu **cea internațională** după cum vom arăta mai jos), exploatarea de masă lemnoasă **este nu doar posibilă** în zonele de management durabil și de dezvoltare durabilă a parcurilor naționale, **ci și esențială** pentru dezvoltarea durabilă a comunităților locale, **obiectiv prevăzut** chiar **în planurile de management** ale acestor parcuri. Ca atare, nu este necesară o analiză a unui site de internet ci o simplă analiză la nivelul instituțiilor de control sau administratorilor de fond forestier (și chiar administratorilor de arii protejate). Subliniem faptul că **orice lucrare de exploatare forestieră** prevăzută în amenajamente silvice (planuri avizate de structurile de administrare a ariilor protejate) **se poate face** în interiorul ariilor protejate **doar cu respectarea planului de management** al ariei protejate **și cu aviz** din partea administratorului.

Referitor la paragraful *"Zone vaste din parcurile naționale românești sunt clasificate ca fiind „zone-tampon” în care exploatarea forestieră este autorizată. Conform prevederilor art. 22 alin. (8) lit. j) din Ordonanța de urgență 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, în zonele tampon este permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: lucrări speciale de conservare, tratamentul tăierilor de transformare spre grădiniță, tratamentul*

tăierilor grădinate și cvasigrădinate, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani. Potrivit informațiilor EIA, experții în silvicultură afirmă că așa-zisele „tăieri de conservare” care s-au efectuat în parcurile naționale, reprezintă de fapt „o scuză pentru tăierea mai multor specii de copaci sănătoși”. Mai mult, s-a constatat, spre exemplu, faptul că „pentru a tăia un număr mic de copaci de pe o creastă înaltă, muncitorii forestieri au curățat trei culoare mari pe coasta abruptă”.

Având în vedere **confuzia grosolană** făcută în afirmațiile EIA precum și **terminologia utilizată greșit** (“specii de copaci sănătoși”), avem îndoieli serioase că este vorba de concluziile unor experți în silvicultură. Tăierile de conservare fac parte din categoria „Lucrărilor speciale de conservare” care, conform normelor tehnice silvice în vigoare, sunt lucrări ce se aplică în păduri cu rol de protecție și care urmăresc perpetuarea pădurii și îmbunătățirea capacității de exercitare a funcțiilor de protecție atribuite. Aceste tăieri, reprezintă una dintre lucrările speciale de conservare care se aplică în arborete de vârste înaintate și urmăresc promovarea nucleelor existente de regenerare naturală tocmai pentru a asigura perpetuarea pădurii. Ca atare, **nu sunt lucrări de îndepărtare exclusivă a unor arbori uscați sau bolnavi** (cum sugerează complet eronat și tendențios textul de mai sus) **ci au ca scop inclusiv extragerea arborilor maturi** (inclusiv sănătoși) pentru promovarea arborilor tineri, instalați ca semințis. Diferența față de alte tăieri de regenerare (menționate în paragraful de mai sus) constă în **intensitatea mult mai redusă** a intervenției.

Faptul că „pentru a tăia un număr mic de copaci de pe o creastă înaltă, muncitorii forestieri au curățat trei culoare mari pe coasta abruptă”, fără nicio cuantificare a ceea ce înseamnă număr mic de arbori și culoare mari și fără o verificare în teren rămâne doar **o afirmație generală și care pare subiectivă** (cu atât mai mult cu cât din modul de expunere a problemei și confuziile numeroase între anumiți termeni, avem îndoilei că este într-adevăr vorba de specialiști în silvicultura din România). În plus, este menționat ca un caz particular care **nu credem că poate fi generalizat și nici nu poate fi considerat că ar pune în pericol** pădurile României.

Referitor la paragraful “Prin urmare, pentru a conserva ultimele păduri virgine, organizațiile nonguvernamentale solicită încetarea completă a tăierilor din

parcurile naționale. EIA formulează o serie de recomandări cu privire la cele sesizate, printre care și oprirea tăierilor comerciale în parcurile naționale.”

Considerăm că „pentru a conserva ultimele păduri virgine” este necesară **includerea lor în Catalogul Pădurilor Virgine** (indiferent dacă sunt în parcuri naționale sau nu) **conform prevederilor legale**, și mai ales, în cazul proprietăților private, găsirea unor **mecanisme financiare** de acordarea a unor juste și prealabile despăgubiri, plătite anual, **care să compenseze integral veniturile nerealizate de proprietarul de pădure**, persoană fizică sau juridică, **în conformitate cu prevederile Codului Silvic** (Art 97 alin 2). Încetarea completă a tăierilor din zonele de management durabil și de dezvoltare durabilă a parcurilor naționale **nu este necesară** pentru conservarea pădurilor virgine (care sunt strict protejate de legislația în vigoare) ci dimpotrivă **ar produce efecte negative** sociale și economice majore asupra comunităților locale (și așa vitregite de drepturile de folosință asupra terenurilor), ceea ce ar fi **în contradicție chiar cu obiectivele de management ale acestor parcuri** (care urmăresc stimularea comunităților locale și dezvoltarea lor durabilă). Nu în ultimul rând, încetarea completă a tăierilor din zonele de management durabil și de dezvoltare durabilă a parcurilor naționale **nu ar conduce obligatoriu la o stare benefică** pentru toate speciile (și deci pentru biodiversitatea la scară mare a ariei). Zonele cu vegetație ierboasă și arbustivă și chiar pădurile tinere (desișurile) create prin managementul activ sunt benefice și chiar indispensabile pentru anumite specii (e.g. zonele cu vegetație ierboasă și arbustivă pentru speciile de plante iubitoare de lumină și pentru cele de animale care au nevoie de hrană, abundentă în astfel de zone deschise; desișurile tinere oferă adăpost speciilor de animale etc.).

Referitor la paragraful *“Pe de altă parte, Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN) și EuroNatur au publicat un raport în urma vizitei făcute în Parcul Național Domogled-Valea Cernei și Parcul Național Semenic-Cheile Carasului din 14 și 15 noiembrie 2018. Vizita a fost făcută în contextul îngrijorării cercetătorilor din domeniu și a societății civile cu privire la pierderea accelerată a suprafețelor de păduri virgine din România datorită tăierilor industriale de mare amploare. În urma cercetărilor efectuate în România, IUCN, organizație care reunește un număr de 213 state și agenții guvernamentale și peste 1100 organizații non-guvernamentale și organizații ale popoarelor indigene, pentru conservarea integrității și biodiversității naturii, a formulat*

următoarele concluzii. În acest moment doar 21.000 hectare sunt incluse în Registrul pădurilor virgine de către comisia tehnică din cadrul Ministerului Apelor și Pădurilor, cu toate că experții în domeniu au înaintat studii pentru includerea a încă aproximativ 10.000 hectare. De aceea, IUCN recomandă intervenția imediată a Guvernului pentru asigurarea protecției zonelor naturale valoroase.”

Dorim să menționăm că din informațiile pe care le deținem, la nivelul anului 2019, în [Catalogul Pădurilor Virgine și Cvasivirgine](#) erau incluse conform procedurilor legale circa 30 mii ha, iar pentru alte circa 20 mii ha sunt depuse studii care se află în diverse stadii de avizare conform legislației. Faptul că acestea din urmă nu au fost încă avizate **nu aduce niciun pericol** asupra stării lor întrucât, conform prevederilor legale, **în ele se aplică măsurile de prevenție** instituite prin OM 2525/2016 (și ca atare **este interzisă** autorizarea oricăror intervenții până la avizarea finală a studiilor). Deci faptul că nu sunt încă avizate nu le pune în niciun pericol după cum **se insinuează în mod tendențios** și arată faptul că cei în cauză **fie nu cunosc prevederile legale** din România **fie le omit** în mod voit.

În plus, procesul de identificare este deschis și nu limitează participarea celor interesați, ba dimpotrivă este stimulată prin inițiativa MMAP, care, în urma unei consultări publice, a scos la licitație în anul 2019 achiziția lucrărilor pentru evaluarea în teren a peste 20.000 ha de potențiale păduri virgine și cvasivirgine. Din lipsă de ofertanți, procedura urmează să fie reluată anul curent.

Cel mai important însă pentru conservarea unor astfel de păduri situate pe terenuri proprietate privată este, așa cum s-a mai menționat în acest răspuns, **asigurarea mecanismelor de compensare** (obligație prevăzută de lege, pe care statul nu o exercită în mod adecvat în prezent).

Referitor la paragraful *“De asemenea, este subliniat faptul că obiectivul IUCN de protecție strictă a 75% din suprafața parcurilor naționale nu este respectat în România, astfel în multe cazuri procente mai mici de 50% din suprafețele parcurilor naționale sunt strict protejate. Întrucât în majoritatea parcurilor naționale există o amenințare imediată de deteriorare și degradare, IUCN semnalează că extinderea suprafețelor în care intervențiile sunt strict interzise este o măsură care trebuie luată în regim de urgență.”*

Interpretarea protecției stricte pe minim 75% dintr-un parc național **este abordată trunchiat și tendențios**, în **contradicție** chiar cu ghidul IUCN. Din analiza atentă a documentului la care se face referire (*IUCN Guidelines for Applying Protected Area Management Categories* - Editor Nigel Dudley, 2008) rezultă că interpretarea conform căreia zonele de protecție integrală (i.e. zone cu restricționare completă a activităților umane) din parcurile naționale din România ar trebui să reprezinte 75% din totalul suprafeței ariei în cauză, **este eronată** pentru următoarele motive:

(1) Proporția de 75% a zonelor fără impact antropic în parcurile naționale **nu reprezintă o regulă ci doar o recomandare** (pag. 35 – „*many protected areas may have specific zones within them where other uses are permitted ..... IUCN recognises this and recommends that up to 25 percent of land or water within a protected area can be managed for other purposes so long as these are compatible with the primary objective of the protected area.*”);

(2) O suprafață mare neafectată antropic și care să fie și compactă e greu de găsit în zilele noastre pe Glob și cu siguranță în România. De aceea, conform ghidului, la desemnarea unui parc național, pentru a avea o suprafață compactă, se pot include și suprafețe antropizate. Recomandarea este ca astfel de suprafețe să nu depășească 25% (pag. 35). Deci, pe cale de consecință, 75% ar fi fără impact antropic. În cazul României, parcurile naționale sunt desemnate **pe alte criterii**, clar stabilite de lege, care prevăd **mai multe tipuri de zone**, procesul de zonare în cadrul aceleiași arii protejate **fiind recunoscut** și de ghidul în cauză – pag. 37. În plus, în conformitate cu prevederile ghidului în cauză, **dacă parcul are zone diferite de management clar stabilite și delimitate** (cum e cazul României), cu măsuri de management clar stabilite și distincte (cum e cazul României), **regula nu se aplică** (pag 37 – „*Hard zone: zones can be assigned to an IUCN category when they: (a) are clearly mapped; (b) are recognised by legal or other effective means; and (c) have distinct and unambiguous management aims that can be assigned to a particular protected area category (the 75 percent rule is not relevant)*”);

(3) Mărirea la 75% a Zonelor de Protecție Integrală prin includerea forțată a unor suprafețe afectate de activități antropice din trecut **ar încălca tocmai cerința IUCN** pentru că ponderea suprafeței antropizate care ar intra în componența zonelor de protecție integrală ar fi mult peste 25%. Trebuie înțeles

faptul că nu restricțiile totale în sine sunt cele care aduc calitatea Zonei de Protecție Integrală (calitatea ei științifică) ci invers, calitatea ei din punct de vedere al biodiversității (calitate care ar trebui păstrată prin lipsa impactului antropic) impune restricții totale. Deci restricțiile totale sunt un efect al desemnării ca Zone de Protecție Integrală nu o cauză care produce Zone de Protecție Integrală. Simpla impunere de restricții în zone antropizate nu produce automat și imediat valoarea științifică impusă pentru desemnarea unei Zone de Protecție Integrală;

(4) O astfel de acțiune **nu are nicio bază științifică**, deoarece valoarea zonei din perspectiva biodiversității – ca să justifice includerea în ZPI – nu se face peste noapte doar prin impunerea restricțiilor totale. Mai mult decât atât, oprirea activităților tradiționale în păduri duce, în general, la scăderea biodiversității prin succesiune rapidă spre ecosisteme închise – în special în cazul fânețelor, pajiștilor și tufărișurilor care evoluează rapid spre păduri închise. Pădurile închise au diversitate mai redusă datorită cantității reduse de lumină care ajunge la sol și a competitivității superioare a arborilor față de alte plante pentru resurse. Oricum au o altă diversitate deoarece speciile tipice de fânețe, pajiște sau tufăriș dispar. Ca atare, chiar dacă va crește suprafața de păduri, diversitatea în general va scădea atât ca tip - prin dispariția unor tipuri de ecosisteme- cât și ca bogăție de specii deoarece în lipsa perturbărilor, pădurea închisă susține mai puține specii față de mozaicul cu diverse stadii de dezvoltare produs prin gospodărirea pădurilor;

(5) Măsura ar avea un **efect negativ** important din punct de vedere **social și cultural**. Ea lovește cele mai sărace comunități, cum sunt cele din zonele montane ale României. De asemenea, sunt afectate activitățile tradiționale legate de cultura și implicit identitatea acestor comunități. Acest efect **este contrar** unuia dintre cele mai importante obiective ale parcurilor naționale – sprijinirea comunităților și continuarea tradițiilor acestora. Mai mult decât atât, activitățile tradiționale care ar fi restricționate complet sunt cele care au făcut și întreținut biodiversitatea zonei, prin menținerea unui mozaic de ecosisteme diverse și în diferite faze de dezvoltare care oferă un habitat pentru o diversitate mult mai ridicată. Deci oprirea activităților prin includerea în ZPI are efecte contrare obiectivelor parcurilor atât din punct de vedere al biodiversității cât și social/cultural.

Ca atare, creșterea suprafeței Zonelor de Protecție Integrală prin includerea unor zone gospodărite, pe baza **interpretării eronate** a ghidului IUCN, **este greșită**, încălcând de fapt chiar recomandarea IUCN. Ea are **efecte adverse** principiilor de conservare a biodiversității și tradițiilor locale, obiectivele primordiale ale ariilor protejate în cauză. Singura posibilitate de a respecta proporția recomandată de ghidul IUCN, dar și biodiversitatea habitatelor de pe suprafețele incluse în zona de protecție integrală recomandată de ghid, este de a reduce suprafețele celorlalte zone de management - zonele de dezvoltare durabilă și cele de management durabil - până la nivelul la care ZPI să reprezinte 75% din total.

Referitor la paragraful "*În zone extinse din parcurile naționale, încadrate în categoria „zone tampon”, sunt afectate de tăieri progresive și tăieri de conservare. Potrivit observațiilor IUCN, tăierile din aceste zone nu par să difere de cele practicate în zonele din exteriorul parcurilor în care se practică tăieri industriale.*"

Așa cum s-a subliniat anterior, în zonele de dezvoltare durabilă și cele de management durabil (numite mai sus zone tampon), **exploatarea masei lemnoase este posibilă în mod legal**, fiind strict reglementată (inclusiv prin avizarea din partea administratorului ariei protejate). Așa cum s-a menționat anterior în adresa Dvs., în aceste zone sunt permise anumite tipuri de lucrări silvice (nu toate) care se practică de altfel și în afara zonelor tampon (în păduri din afara ariilor protejate). Sintagma „nu par să difere” și utilizarea termenului „tăieri industriale” (de altfel inexistent în terminologia silvică din România) este o **abordare simplistă și tendențioasă**. Lucrările silvice sunt avizate de administratorii ariilor naturale protejate și modul de implementare este controlat de specialiști cu expertiză în domeniu și nu prin estimări vizuale bazate pe estetică. În plus, venită de la persoane fără expertiză în silvicultura din România, pe baza unei vizite ocazionale, este **total lipsită de greutate și de valoare științifică**.

Referitor la paragraful "*De asemenea, reprezentanții IUCN au semnalat și faptul că tăieri progresive și de conservare sunt efectuate în pădurile vechi din imediata vecinătate a principalelor zone ale Patrimoniului Mondial UNESCO „pădurile de fag din Carpați și alte regiuni din Europa”, iar Romsilva nu a stabilit până în prezent măsuri specifice de protecție în cadrul zonelor tampon din*

imediate vecinătate a zonelor aparținând patrimoniului UNESCO. Întrucât suprafețe foarte mari din aceste „zone tampon” urmează să fie defrișate potrivit planurilor existente pe termen scurt și mediu, există riscul ca zonele aparținând patrimoniului UNESCO să devină izolate, conservarea lor fiind pusă în pericol.”

Menționăm că atât tăierile de conservare cât și cele progresive sunt tăieri care duc la înlocuirea treptată a arboretului matur cu unul tânăr care se instalează natural. Sunt metode care asigură regenerarea pe cale naturală a pădurilor, regenerare care se declanșează doar după vârsta de 100 ani (chiar 120 ani), deci este firesc că astfel de tăieri se produc doar în păduri care sunt sensibil mai bătrâne la vârsta exploatabilității decât cele din vestul Europei (unde tăierile finale sunt permise **mult sub vârsta** de 100 de ani). Astfel de păduri bătrâne (care **sunt foarte rare sau chiar inexistente în alte țări europene**, de unde probabil provin și membrii IUCN în cauză) reprezintă în România **cazul comun**, fiind obligatoriu de menținut până la vârste mari, conform reglementărilor în vigoare. Ele însă **nu reprezintă păduri neatinse de om**, ci păduri gospodărite până la o vârstă mai înaintată.

Din informațiile pe care le deținem, în zonele tampon, la momentul desemnării acestora, toți participanții (inclusiv organizațiile de mediu WWF și Greenpeace, care au fost implicate activ în desemnare) au agreat că acestea se vor supune managementului durabil efectuat conform prevederilor amenajamentelor silvice (și deci normelor tehnice silvice din România). Ca atare, **impunerea ulterioară a unor măsuri** specifice de protecție în aceste zone **contravine** celor agreate la momentul respectiv și nu ar trebui să fie imputate Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva (RNP-Romsilva). Impunerea unor astfel de măsuri tardive (care contravin celor consemnate și agreate) **anulează** de fapt **procesele verbale** semnate pentru includerea suprafețelor respective. În plus, decizia asupra implementării unor restricții care contravin prevederilor amenajamentelor silvice în vigoare (aprobate de autoritatea centrală care răspunde de silvicultură) nu este atribuția RNP-Romsilva (care este doar un administrator și nu decide asupra modificării amenajamentelor silvice) **ci a statului român**. Din câte știm însă, în grupul de lucru dedicat, până în prezent nu au fost finalizate măsurile care se propun pentru aceste zone tampon și ca atare nici măcar statul român nu poate decide încă. În plus, în acest grup există și alte țări care au propus și susțin un anumit nivel de intervenție în aceste zone tampon. Nu

În ultimul rând subliniem faptul că efectuarea de lucrări silvice (inclusiv tăieri) care promovează regenerarea naturală a pădurii **nu au o influență negativă** asupra monumentelor UNESCO (care, așa cum s-a menționat anterior au fost desemnate pe criterii ce țin de structura lor – în special vârsta și dimensiunile arborilor – elemente care nu sunt influențate de pădurile limitrofe). În plus, dorim să atragem atenția asupra faptului că în anumite situații aceste zone tampon includ **terenuri proprietate privată** și ca atare, așa cum s-a subliniat în acest răspuns, pe astfel de terenuri, conform legislației în vigoare (Codul Silvic, art 97 alin.2), **impunerea unor restricții** se poate face **doar cu acordul proprietarilor** sau cu **plata unor juste și prealabile despăgubiri**, plătite anual, care să compenseze integral veniturile nerealizate de proprietarul de pădure, persoană fizică sau juridică.

Sintagma „suprafețe foarte mari din aceste „zone tampon” urmează să fie defrișate potrivit planurilor existente pe termen scurt si mediu” **arată o necunoaștere** a realităților silviculturii în general, nu doar a celei din România, și o considerăm **tendențioasă**. Prin lucrările silvice **nu se fac defrișări** (care înseamnă înlăturarea permanentă a pădurii – i.e. schimbarea categoriei de folosință a terenului), ci se asigură permanența pădurii prin regenerarea ei (adică înlocuirea generației bătrâne cu una tânără). Aceste lucrări nu au efecte negative asupra pădurilor din siturile UNESCO ci dimpotrivă, prin asigurarea permanenței pădurii asigură conectivitatea speciilor. Nu în ultimul rând, dorim să subliniem faptul că pădurile din siturile UNESCO au fost incluse datorită unor caracteristici structurale ale arboretelor (în special vârsta și dimensiunile arborilor), caracteristici care **nu au nicio legătură** cu conectivitatea și nici nu sunt un efect al acesteia.

Referitor la paragraful *“Pe de altă parte, potrivit unui articol publicat recent (23 octombrie 2019) pe un portal de știri din România, prin intermediul instrumentului de evaluare a resurselor forestiere (Inventarul Forestier Național), înființat în urma solicitărilor Uniunii Europene, s-a efectuat o monitorizare timp de zece ani, după metode științifice certificate la nivel mondial, situația pădurilor României. Rezultatele raportului au scos la iveală faptul că în fiecare an, 20 de milioane de metri cubi de lemn dispar din păduri fără forme legale. Cifrele rezultate arată că 38 de milioane de metri cubi de lemn sunt extrași anual din pădurile României. Institutul Național de Statistică raportează tăieri legale de doar 18 milioane de metri cubi, prin urmare restul de 20 de milioane de metri cubi reprezintă arbori extrași fără nicio formă legală. La un preț mediu de 50 de euro*

pe metru cub de lemn, rezultă că, în fiecare an, piața neagră a lemnului din România însumează circa un miliard de euro.

De asemenea, potrivit celor semnalate de presă, până în prezent aceste date nu au fost făcute publice. Cu atât mai mult, în 2018, după elaborarea raportului, activitatea Inventarului Forestier Național a fost înghețată. Ministerul nu a mai alocat buget pentru continuarea următorului ciclu de cercetare."

Potrivit rezultatelor Inventarului Forestier Național (IFN) pentru ciclul Ciclu II (2013-2018), date existente pe pagina oficială de internet a IFN (<http://roifn.ro/site/rezultate-ifn-2/>), volumul de lemn recoltat anual din pădurile României este de 38,7 mil. m³ ± 4,8%. Totodată, rezultatele IFN arată **o creștere atât a suprafeței pădurilor României cât și a volumului** de lemn pe picior. Conform celor mai recente date din IFN, creșterea curentă anuală are o valoare **mult mai mare** (58,6 mil. m³ ± 1,7%) decât volumul de lemn recoltat anual. Din păcate, aceste rezultate ale IFN **sunt puțin sau deloc mediatizate**.

Din informațiile pe care le deținem, IFN **nu a urmărit estimarea volumului de lemn exploatat ilegal**. Într-adevăr există o diferență între volumul de lemn recoltat anual (estimat de IFN) și valoarea raportată de INS, dar **diferențe există în toate țările europene**, apreciindu-se că acestea reprezintă fluxuri locale pentru consum propriu și subzistență. Interpretarea acestei diferențe de volum **trebuie făcută cu precauție și nu poate fi pusă numai pe seama tăierilor ilegale**. Interpretarea eronată a rezultatelor IFN a fost semnalată în mod repetat, de exemplu de către organizații de mediu (e.g. WWF), care militează activ împotriva tăierilor ilegale și pentru protejarea pădurilor virgine (https://www.wwf.ro/resurse/comunicate_de_presa/?uNewsID=356230). Considerăm că pentru un asemenea volum de lemn, în plus față de cel înregistrat, nu ar exista nici capacitatea de exploatare dar nici de procesare la momentul actual în România. Mai mult, în contextul sistemelor (inclusiv electronice) de control din România, **ne exprimăm neîncrederea** că poate exista posibilitatea depozitării clandestine și transportării a unui asemenea volum în țară și în afara granițelor ei. Având în vedere toate cele menționate mai sus, ne exprimăm neîncrederea în această cifră vehiculată public.

Susținem finanțarea IFN de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, acesta fiind un instrument necesar pentru o evaluare independentă a resurselor

forestiere din România. Metodologia de lucru pentru estimarea volumului de lemn recoltat **trebuie popularizată și discutată cu specialiști** din domeniu.

În concluzie, ne bucură interesul crescut al societății față de păduri, importante resurse regenerabile, care gospodărite în mod sustenabil contribuie la dezvoltarea economică a țării noastre. Ne dorim ca interesul deosebit pentru conservarea unor ecosisteme forestiere valoroase să determine **alocarea de fonduri** pentru **compensarea veniturilor nerealizate de proprietarii de păduri** datorită restricțiilor impuse pe linie de mediu. Considerăm că, în vederea unei bune gestionări a fondului forestier național, trebuie ținut cont în primul rând de părerea specialiștilor în domeniu. **Opinia experților trebuie să prevaleze în fața unor abordări superficiale și nu de puține ori tendențioase.**

Cu deosebită considerație,

Prof. dr. ing. Alexandru-Lucian Curtu

Decanul Facultății de Silvicultură și exploatare forestiere

